

Til lovforslag nr. L 144

Folketinget 2012-13

Tillægsbetænkning afgivet af Retsudvalget den 3. juni 2013

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om offentlighed i forvaltningen

[af justitsministeren (Morten Bødskov)]

1. Ændringsforslag

Dansk Folkepartis, Enhedslistens og Liberal Alliances medlemmer af udvalget har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. februar 2013 og var til 1. behandling den 26. februar 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget. Udvalget afgav betænkning den 28. maj 2013. Lovforslaget var til 2. behandling den 30. maj 2013, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Retsudvalget.

Dispensation fra bestemmelserne i § 8 a, stk. 2, i Folketingets forretningsorden

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 8 a, stk. 2, om, at der skal gå 2 dage fra omdeling af tillægsbetænkningen, til lovforslaget kommer til 3. behandling.

Møder

Udvalget har, efter lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet lovforslaget i 1 møde.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget modtaget 1 skriftlig henvendelse fra John Munch Hansen.

Justitsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse.

Deputationer

Endvidere har Transparency International Danmark under den fornyede behandling af lovforslaget mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til justitsministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et åbent samråd den 3. juni 2013. Justitsministerens talepapir, der lå til grund for besvarelsen, forventes fremsendt inden 3. behandling.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget stillet 5 spørgsmål til skriftlig besvarelse. 1 spørgsmål til justitsministeren og 4 spørgsmål til udenrigsministeren, som disse har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, S, RV, SF, KF og SIU) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Venstres, Socialdemokratiets, Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget har noteret sig justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 154 og 172 om nogle særlige forhold på Forsvarsministeriets område. Flertallet konstaterer på den baggrund, at der ikke er tale om at indføre en særlig aktindsigtsordning på Forsvarsministeriets område, men derimod om at sikre den parlamentariske kontrol med særlige forhold inden for Forsvarsministeriets område. Flertallet bemærker på denne baggrund endvidere, at disse særlige forhold ikke vil gøre sig gældende på andre områder.

Et mindretal i udvalget (DF, EL og LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse*. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis, Enhedslistens og Liberal Alliances medlemmer af udvalget har i forbindelse med 3. behandling stillet yderligere 4 ændringsforslag. Disse ændringsforslag er efter partiernes mening ikke tilstrækkelige til at sikre den åbenhed, der er behov for, men er et udtryk for et forsøg på at sikre en større grad af åbenhed end i det oprindelige lovforslag inden for rammerne af den aftale, som flertallet har

indgået. Dette sker, ved at undtagelserne til adgangen til aktindsigt i lovforslagets §§ 22, 24 og 27 indskrænkes til et snævrere anvendelsesområde

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (DF, EL og LA):

Til § 22

1) Efter »kalender« indsættes: », for så vidt angår fremtidige begivenheder«.

[Fremtidige begivenheder i kalendere undtages fra retten til aktindsigt]

Til § 24

2) I *stk. 1* ændres »der udveksles på et tidspunkt, hvor der er konkret grund til at antage, at en minister har eller vil få behov for embedsværkets rådgivning og bistand, mellem:« til: »der er udarbejdet til og tilgår en minister, når disse indeholder politisk rådgivning til ministeren og disse udveksles mellem:«.

[Undtagelse af retten til aktindsigt kan alene ske i de tilfælde, hvor der er en konkret viden om, at ministeren i den konkrete sag har brug for politisk rådgivning]

3) I *stk. 3* ændres »Selv om det må antages, at en minister har eller vil få behov for embedsværkets rådgivning og bistand i forbindelse med den pågældende sag m.v., gælder *stk. 1* ikke« til: »Uanset *stk. 1* gælder retten til aktindsigt«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

Til § 27

4) I *nr. 2* indsættes efter »proces«: », så længe pågældende proces pågår«.

[Præcisering af, at de dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer, kan undtages fra aktindsigt, så længe den pågældende proces pågår]

Bemærkninger

Til nr. 1

Et flertal i Folketinget har afvist et ændringsforslag om at slette lovforslagets § 22. De begrundelser, der er blevet anført for lovforslagets § 22, har dels været, at kalenderførelse er et arbejdsredskab, dels at adgang til aktindsigt i kalenderførelse kan føre til chikane af medarbejdere i den offentlige forvaltning. Dette ændringsforslag har til formål at ind-

skrænke anvendelsesområdet af bestemmelsen, så det fortsat er muligt at få adgang til aktindsigt i allerede afholdte møder og lign. i forvaltningen. Ved at begrænse undtagelsen til fremtidige begivenheder vil det fortsat være muligt at få indsigt i, hvilke møder embedsværket har afholdt, men det vil ikke være muligt at bruge adgangen til aktindsigt til chikane adfærd over for medarbejdere. Dermed imødekommes ønsket om at beskytte medarbejdere, men en adgang til aktindsigt bibeholdes. Dette har tidligere vist sig relevant, f.eks. i forbindelse med afsløringer i den såkaldte skattesag og den såkaldte Farumsag.

Til nr. 2 og 3

Et flertal i Folketinget har afvist et ændringsforslag, der havde til formål at fjerne lovforslagets § 24. På den baggrund stilles nu ændringsforslag om at indskrænke anvendelsesområdet af § 24. Ændringsforslagene indebærer, at undtagelse af retten til aktindsigt udelukkende kan ske i de tilfælde, hvor man på tidspunktet for dokumentets udarbejdelse konkret ved, at ministeren har behov for embedsværkets rådgivning og bistand i det konkrete tilfælde. Dermed sikres det, at det ikke er muligt at undtage dokumenter og oplysninger fra retten til aktindsigt i de tilfælde, hvor det endnu ikke er klart, at ministeren har behov for embedsværkets rådgivning. Dermed kan dokumenter og oplysninger ikke undtages fra retten til aktindsigt på baggrund af en formodning om, at ministeren i fremtiden muligvis vil få behov for embedsværkets rådgivning. Lovforslagets formulering om, at en antagelse om, at ministeren vil få brug for embedsværkets rådgivning i en konkret sag, kan danne grundlag for undtagelse af adgangen til aktindsigt, er med dette ændringsforslag ændret til, at man på tidspunktet for aktindsigtsanmodningen skal være vidende om, at ministeren har brug for rådgivning i sagen. Samtidig bliver det med ændringsforslaget et krav, at dokumentet både er udarbejdet med henblik på ministerbetjening og reelt tilgår ministeren som en del af ministerbetjeningen i den konkrete sag.

Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Liberal Alliance mener, at der bør være så vidt en adgang til aktindsigt som muligt, og mener ikke, at det er nødvendigt at begrænse adgangen til aktindsigt, for så vidt angår lovforslagets § 24. Regeringen, Venstre og Det Konservative Folkeparti har dog indgået en politisk aftale, hvoraf det fremgår, at »der skal mere til end løse forventninger om, at ministeren muligvis kan få behov for bistand fra embedsværket«, før lovforslagets § 24 kan finde anvendelse. Dette ses dog ikke opfyldt i formuleringen af § 24 i lovforslaget, idet det fremgår, at dokumenter og oplysninger undtages fra retten til aktindsigt, når der er grund til at antage, at ministeren »vil få« behov for embedsværkets rådgivning og bistand.

Med dette ændringsforslag præciseres det således, at en forventning om, at ministeren vil få et behov for embedsværkets rådgivning, ikke er tilstrækkeligt til at undtage et dokument eller en oplysning fra retten til aktindsigt. Dermed kan dokumenter og oplysninger kun undtages i tilfælde, hvor det allerede er klart, at der er behov for ministerbetjening, og hvor dokumenterne reelt tilgår ministeren.

Ændringsforslaget opfylder dermed den politiske aftale mellem regeringen, Venstre og Konservative, men indskrænker undtagelsesmulighederne i forhold til lovforslagets formulering.

Til nr. 4

Et flertal i Folketinget har afvist et ændringsforslag om at slette lovforslagets § 27, nr. 2. På den baggrund stilles nu ændringsforslag om at begrænse bestemmelsens anvendelsesområde.

Det er Dansk Folkepartis, Enhedslistens og Liberal Alliances opfattelse, at der i forbindelse med politiske og økonomiske forhandlinger er behov for, at visse dokumenter undtages fra retten til aktindsigt i en periode. Det er dog også partiernes opfattelse, at det efter afslutningen af politiske og økonomiske forhandlinger er gavnligt, at befolkningen og den brede offentlighed har mulighed for at få indsigt i grundlaget for disse forhandlinger og de beslutninger, der træffes på baggrund heraf.

Derfor foreslås det, at undtagelsen fra adgang til aktindsigt, for så vidt angår dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer, begrænses til den periode, hvor den pågældende proces pågår. Det vil i praksis betyde, at der opretholdes et fortroligt rum til politiske forhandlinger og udveksling af synspunkter mellem folketingsmedlemmer og ministre i sager om lovgivning eller lignende politisk proces, men at der ved afslutning af denne proces åbnes for adgang til aktindsigt. Dermed vil det fortsat være muligt for offentligheden at få indsigt i grundlaget for de politiske beslutninger, der træffes, herunder indsigt i, hvilke temaer der har været diskuteret i den politiske proces.

Hensigten med ændringsforslaget er således at tage hensyn til de indsigelser, som bl.a. mindretallet i Offentlighedskommissionen og andre høringsparter har haft. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslaget punkt 4.15, hvori mindretallets synspunkter er gengivet.

Jesper Petersen (S) Julie Skovsby (S) Mogens Jensen (S) Mette Reissmann (S) Ole Hækkerup (S) Rasmus Prehn (S)
Jeppe Mikkelsen (RV) Zenia Stampe (RV) Camilla Hersom (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) fmd. Mette Boye (SF)
Pernille Skipper (EL) Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Henning Hyllested (EL) Doris Jakobsen (SIU) Kim Andersen (V)
Preben Bang Henriksen (V) Inger Støjberg (V) Karen Jespersen (V) Jan E. Jørgensen (V) Karsten Lauritzen (V)
Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Pia Adelsteen (DF)
Kim Christiansen (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Tom Behnke (KF) nfmd.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	45	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 144 efter afgivet betænkning

Bilagsnr.	Titel
33	Betænkning afgivet den 28. maj 2013
34	Henvendelse af 31/5-13 fra John Munch Hansen
35	1. udkast til tillægsbetænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 144 efter afgivet betænkning

Spm.nr.	Titel
193	Spm., om ministeren er i besiddelse af en engelsk oversættelse af lovforslaget, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
194	Spm. om, hvor Danmark ligger på den internationale RTI-skala (Right to Information), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
195	Spm., om ministeren er i besiddelse af oplysninger om andre internationale skalaer, der rangerer lande efter åbenhed i forvaltningen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
196	Spm. om oversendelse af al Udenrigsministeriets korrespondance med OSCE i forbindelse med OSCE's kritik af lovforslaget, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
197	Spm. om kommentar til henvendelsen af 31/5-13 fra John Munch Hansen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 144 efter afgivet betænkning

Samråds- spm.nr.	Titel
I	Samrådsspm. om en redegørelse for, om den sag, der kom til offentlighedens kendskab pga. en aktindsigt til Berlingske Tidende, og som nu fører til, at klima-, energi- og bygningsminister Martin Lidegaard modtager en næse, ville have været kommet til offentlighedens kendskab, hvis reglerne i den foreslåede offentlighedslov havde været gældende, til justitsministeren